

PATVIRTINTA
Žemės ūkio agentūros prie Žemės ūkio
ministerijos direktoriaus 2026 m. birželio 26 d.
įsakymu Nr. VĮ-141

**Ūkinių gyvūnų genetinės medžiagos produktų tvarkymo subjektų patikros aktui užpildyti naudojamas klausimynas
(Reikalavimai ūkinių gyvūnų spermos ėmimui)**

Eil. Nr.	Reikalavimas	Reikalavimą nustatantis teisės aktas		Reikalavimo, nustatyto teisės akte, originalus tekstas
		teisės akto pavadinimas	skyrius, straipsnis, dalis, punktas	
I. LEIDIMO IŠDAVIMO SĄLYGŲ ATITIKIMAS				
1.	Ar juridinis asmuo turi darbuotoją (-us), teikiantį (-čius) sėklinimo paslaugas, kuris (-ie) turi biomedicinos mokslų studijų srities veterinarinės medicinos ar žemės ūkio mokslų (gyvulininkystės technologijos) krypties ar jam prilygstantį išsilavinimą?	Leidimų teikti ūkinių gyvūnų spermos, embrionų, kiaušialąsčių ėmimo, spermos laikymo ir teikimo rinkai, embrionų gamybos, kiaušialąsčių persodinimo, embrionų, kiaušialąsčių saugojimo, ūkinių gyvūnų kergimo paslaugas išdavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. spalio 3 d. įsakymu Nr. 282 „Dėl Leidimų teikti ūkinių gyvūnų veislininkystės paslaugas išdavimo, jų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir šių leidimų galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau –	5.2 papunktis	5. Asmenys, siekiantys gauti leidimą teikti Taisyklių 3.1 papunktyje nurodytą paslaugą, turi atitikti šiuos reikalavimus: 5.1. turėti biomedicinos mokslų studijų srities veterinarinės medicinos ar žemės ūkio mokslų (gyvulininkystės technologijos) krypties ar jam prilygstantį išsilavinimą; 5.2. juridinis asmuo turi turėti sėklinimo paslaugą teiksiantį (-ius) darbuotoją (-us), kurio (-ių) kvalifikacija atitiktų Taisyklių 5.1 papunktyje nurodytus fizinio asmens kvalifikacijai keliamus reikalavimus.

		Taisyklės)		
2.	Ar turi patalpas, atitinkančias Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nustatytus veterinarijos reikalavimus, įrankius, įrenginius spermai imti, kaupti, fasuoti ir laikyti, laboratorinę įrangą spermos kokybei įvertinti?	Taisyklės	5.3 papunktis	5. Asmenys, siekiantys gauti leidimą teikti Taisyklių 3.1 papunktyje nurodytą paslaugą, turi atitikti šiuos reikalavimus: 5.3. turėti patalpas, atitinkančias Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nustatytus veterinarijos reikalavimus, taip pat įrankius, įrenginius spermai imti, kaupti, fasuoti ir laikyti, laboratorinę įrangą spermos kokybei įvertinti.
II. BENDRIEJI REIKALAVIMAI				
3.	Ar teikdamas paslaugas, laikosi technologinių procedūrų?	Taisyklės	34.1 papunktis	34. Leidimo turėtojas privalo: 34.1. teikdamas paslaugas, laikytis technologinių procedūrų.
4.	Ar leidimo turėtojas – fizinis asmuo, arba juridinio asmens darbuotojai, nuolat tobulina savo kvalifikaciją ir turi tai patvirtinantį pažymėjimą?	Taisyklės	34.3 papunktis, 38 ir 40 punktai	34. Leidimo turėtojas privalo: 34.3. nuolat kelti savo kvalifikaciją, kai leidimo turėtojas yra fizinis asmuo, arba darbuotojų, kai leidimo turėtojas yra juridinis asmuo, kvalifikaciją Taisyklių VII skyriuje nustatyta tvarka. 38. Leidimo turėtojas – fizinis asmuo, arba juridinio asmens darbuotojai, kai leidimo turėtojas – juridinis asmuo, nuo leidimo gavimo dienos per kiekvieną ateinančių trejų metų laikotarpį privalo išklaudyti ne trumpesnius kaip 8 val. kvalifikacijos kėlimo kursus ūkinių gyvūnų reprodukcijos, spermos ėmimo, laikymo ir tiekimo rinkai tematika – ūkinių gyvūnų spermos ėmimo, laikymo ir tiekimo rinkai paslaugas teikiantys asmenys; ūkinių gyvūnų reprodukcijos, embrionų ėmimo, gamybos ir persodinimo ir saugojimo tematika – ūkinių gyvūnų embrionų ėmimo, gamybos, persodinimo ir saugojimo paslaugas teikiantys asmenys; ūkinių gyvūnų reprodukcijos, kiaušialąsčių ėmimo ir saugojimo tematika – ūkinių gyvūnų kiaušialąsčių ėmimo ir saugojimo paslaugas teikiantys asmenys; ūkinių gyvūnų reprodukcijos ir kergimo

				tematika – ūkinių gyvūnų kergimo paslaugas teikiantys asmenys. 40. Išklausiems pirminio mokymo ar kvalifikacijos kėlimo kurus turi būti išduodamas tai patvirtinantis pažymėjimas.
III. SPERMOS DOZIŲ APSKAITA				
5.	Ar įsivežta sperma atitinka ES veterinarinius reikalavimus, susijusius su genetinės medžiagos produktų vežimu, ženkliniu ir atsekamumu?	Ūkinių gyvūnų genetinės medžiagos produktų apskaitos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. 3D-312 „Dėl ūkinių gyvūnų reprodukcijos apskaitos taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Apskaitos taisyklės)	6.1 papunktis	6. Ūkinių gyvūnų genetinės medžiagos produktų tvarkytojai, laikydamiesi Taisyklių reikalavimų, privalo: 6.1. įsivežti ūkinių gyvūnų genetinės medžiagos produktus, kurie atitinka 2019 m. gruodžio 17 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2020/686, kuriuo dėl genetinės medžiagos produktų ūkių patvirtinimo, atsekamumo ir gyvūnų sveikatos reikalavimų, taikomų Sąjungoje vežamiems tam tikrų laikomų sausumos gyvūnų genetinės medžiagos produktams, papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/429, reikalavimus bei suženklinti vadovaujantis 2020 m. liepos 9 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2020/999, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/429 taikymo taisyklės, susijusios su genetinės medžiagos produktų ūkių patvirtinimu ir galvijų, kiaulių, avių, ožkų ir arklinių šeimos gyvūnų genetinės medžiagos produktų atsekamumu.
6.	Ar bent du kartus per mėnesį, bet ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų registruoja iš reproduktoriaus (išskyrus kuilius) paimtą spermos dozę, pildydami pažymą ar ataskaitas ir duomenis perduoda į VĮ Žemės ūkio duomenų centro (toliau – ŽŪDC) administruojamą Ūkinių gyvūnų registro Ūkinių gyvūnų genetinės medžiagos produktų apskaitos modulį (toliau – SAP)?	Apskaitos taisyklės	6.2 papunktis	6. Ūkinių gyvūnų genetinės medžiagos produktų tvarkytojai, laikydamiesi Taisyklių reikalavimų, privalo: 6.2. du kartus per mėnesį, bet ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų nuo įvežimo, registruoti į Lietuvos Respubliką įsivežtus ar ūkinių gyvūnų, išskyrus kiaulius, genetinės medžiagos produktų tvarkymo vietoje iš donorų paimtus / sukauptus, apdorotus, parduotus, išbrokuotus, dovanotus ar kitaip perleistus ūkinių gyvūnų genetinės medžiagos produktus, pildydami pažymą ar ataskaitas (Taisyklių priedai) tiesiogiai SAP arba, jei tai ūkinių gyvūnų laikytojai, įvežę genetinės medžiagos produktus į Lietuvos Respublikos teritoriją, skirtus ne tiekimui į rinką, – savo ūkinių gyvūnų reikmėms, perduoti Centrai pildyti pažymą

				ir ataskaitas SAP apie ūkinių gyvūnų genetinės medžiagos produktų įsigijimą. Informacija apie kiaulių genetinės medžiagos produktų įsigijimą ir išplatšinimą (genetinės medžiagos produkto įsigijimo data, išplatšinimo data, kiekis, genetinės medžiagos pirkėjo duomenys) teikiama pagal ŽŪA direktoriaus įsakymu nustatytą tvarką.
7.	Ar bent du kartus per mėnesį, bet ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų ŽŪDC pateikia naujų donorų, kurių sperma buvo įsigyta ar pagaminta, zootechninius pažymėjimus kilmės duomenims (įskaitant kraujo laipsnį) papildyti?	Apskaitos taisyklės	6.3 papunktis	6. Ūkinių gyvūnų genetinės medžiagos produktų tvarkytojai, laikydamiesi Taisyklių reikalavimų, privalo: 6.3. du kartus per mėnesį, bet ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų nuo genetinės medžiagos produktų įsigijimo ar pagaminimo datos, ŽŪDC pateikti naujų donorų, kurių genetinės medžiagos produktai buvo įsigyti ar pagaminti, zootechninius pažymėjimus kilmės duomenims (įskaitant ūkinių gyvūnų kraujo laipsnį) papildyti.
8.	Ar rinkai pateikiama ne daugiau kaip 3 000 dozių? (Reikalavimas taikomas tik galvijų atveju kai reproduktorius neturi įvertinimo duomenų ir yra vertinamas pagal palikuonių patelių savybes)	Apskaitos taisyklės	6.4 papunktis	6. Ūkinių gyvūnų genetinės medžiagos produktų tvarkytojai, laikydamiesi Taisyklių reikalavimų, privalo: 6.4. galvijų reproduktorius, kuris neturi įvertinimo duomenų ir bus vertinamas pagal palikuonių patelių savybes, pateikti rinkai ne daugiau kaip 3 000 dozių.
9.	Ar bent kartą per mėnesį, bet ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo genetinės medžiagos produktų panaudojimo ar išbrokavimo, į SAP įvedama informacija apie genetinės medžiagos produktų panaudojimą ar išbrokavimą? (Reikalavimas netaikomas kiaulių atveju)	Apskaitos taisyklės	7 punktas	7. Sėklintojai ir ūkinių gyvūnų genetinės medžiagos produktų tvarkytojai, laikydamiesi Taisyklių reikalavimų, privalo vieną kartą per mėnesį, bet ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo genetinės medžiagos produktų panaudojimo ar išbrokavimo, į SAP įvesti informaciją apie genetinės medžiagos produktų panaudojimą ar išbrokavimą. Apie kiaulių genetinės medžiagos produktus atitinkama informacija turi būti teikiama pagal ŽŪA direktoriaus įsakymu nustatytą tvarką.
10.	Ar registruojami visi duomenys apie visas paimtas spermos dozes SAP?	Apskaitos taisyklės	10 – 12 punktai	10. SAP registruojama informacija apie visus Lietuvos Respublikoje pagamintus / paimtus ir į Lietuvos Respubliką įvežtus ūkinių gyvūnų, išskyrus kiaulių, genetinės medžiagos produktus, atitinkančius Taisyklių 6.1 papunktį. 11. Naujai paimti, įvežti, pagaminti / paimti ar kitaip įsigyti ūkinių gyvūnų genetinės medžiagos produktai užregistruojami SAP tik po to, kai ūkinių gyvūnų genetinės

				medžiagos produktų tvarkytojai pateikia Centrai genetinės medžiagos produktų donorų kilmės informaciją bei Centras, vadovaudamasis Įsakymu Nr. 3D-14, apskaičiuoja kraujo laipsnį, jei jis nėra nurodytas. 12. Ūkinių gyvūnų genetinės medžiagos produktų tvarkytojai duomenis apie ūkinių gyvūnų genetinės medžiagos produktų surinkimą, išsigijimą, pagaminimą registruoja SAP, užpildydami Pažymą apie ūkinių gyvūnų genetinės medžiagos produktų tvarkytojų surinktus, išsigytus ar pagamintus ūkinių gyvūnų genetinės medžiagos produktus (Taisyklių 1 priedas). Ūkinių gyvūnų, išskyrus kiaulių, laikytojai, įvežę genetinės medžiagos produktus į Lietuvos Respublikos teritoriją, skirtus savo ūkiniams gyvūnams, pateikia duomenis apie išsigytus genetinės medžiagos produktus Centrai, kuris įveda duomenis į SAP.
IV. SPECIALIEJI REIKALAVIMAI KIAULIŲ GENETINĖS MEDŽIAGOS PRODUKTAMS				
11.	Ar ŽŪA teikiama informacija apie iš kiaulių paimtus / sukaupus, apdorotus, parduotus, išbrokuotus, dovanotus ar kitaip perleistus genetinės medžiagos produktus?	Apskaitos taisyklės	6.2 papunktis ir 7 punktas	6. Ūkinių gyvūnų genetinės medžiagos produktų tvarkytojai, laikydamiesi Taisyklių reikalavimų, privalo: 6.2. du kartus per mėnesį, bet ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų nuo įvežimo, registruoti į Lietuvos Respubliką įsivežtus ar ūkinių gyvūnų, išskyrus kiaulių, genetinės medžiagos produktų tvarkymo vietoje iš donorų paimtus / sukaupus, apdorotus, parduotus, išbrokuotus, dovanotus ar kitaip perleistus ūkinių gyvūnų genetinės medžiagos produktus, pildydami pažymą ar ataskaitas (Taisyklių priedai) tiesiogiai SAP arba, jei tai ūkinių gyvūnų laikytojai, įvežę genetinės medžiagos produktus į Lietuvos Respublikos teritoriją, skirtus ne tiekimui į rinką, – savo ūkinių gyvūnų reikmėms, perduoti Centrai pildyti pažymą ir ataskaitas SAP apie ūkinių gyvūnų genetinės medžiagos produktų išsigijimą. Informacija apie kiaulių genetinės medžiagos produktų išsigijimą ir išplitinimą (genetinės medžiagos produkto išsigijimo data, išplitinimo data, kiekis, genetinės medžiagos pirkėjo duomenys) teikiama pagal ŽŪA direktoriaus įsakymu nustatytą tvarką;

				7. Sėklintojai ir ūkinių gyvūnų genetinės medžiagos produktų tvarkytojai, laikydamiesi Taisyklių reikalavimų, privalo vieną kartą per mėnesį, bet ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo genetinės medžiagos produktų panaudojimo ar išbrokavimo, į SAP įvesti informaciją apie genetinės medžiagos produktų panaudojimą ar išbrokavimą. Apie kiaulių genetinės medžiagos produktus atitinkama informacija turi būti teikiama pagal ŽŪA direktoriaus įsakymu nustatytą tvarką.
12.	Ar asmenys, turintys leidimą teikti kuilių spermos ėmimo, laikymo ir tiekimo rinkai paslaugas, laiku teikia ŽŪA Pažymą apie išplatintą veislinių kuilių spermą?	Žemės ūkio agentūros prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2024 m. vasario 23 d. įsakymas Nr. VĮ-70 „Dėl Pažymos apie išplatintą veislinių kuilių spermą ir Pažymos apie atliktą kiaulių sėklinimą ir sunaudotą veislinių kuilių spermą formų patvirtinimo“	2.1 papunktis	2. Nustatau, kad iki kiekvieno mėnesio 10 d.: 2.1. asmenys, turintys leidimą teikti kuilių spermos ėmimo, laikymo ir tiekimo rinkai paslaugas, el. paštu info@zua.lt turi pateikti Žemės ūkio agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos užpildytą šio įsakymo 1.1 papunkčiu patvirtintos formos Pažymą apie išplatintą veislinių kuilių spermą;